

***VALVONTASUUNNITELMA
2021 – 2024***

Sisällysluettelo

HYVÄKSYNTÄ JA MUUTOKSET	3
MÄÄRITELMÄT JA TERMIT	4
1. JOHDANTO.....	6
1.1 Valvontasuunnitelman perusteet ja tarkoitus	6
1.2 Valvontasuunnitelman hyväksyntä	7
1.3 Valvontasuunnitelmasta tiedottaminen	7
2. VALVONTATOIMENPITEIDEN SUORITTAMINEN	8
2.1 Määräaikaisten palotarkastusten valvontamenetelmät	8
2.1.1 Yleinen palotarkastus	8
2.1.2 Paloturvallisuuden itsearviointi	9
2.2. Yritys- ja laitoskohteiden määräaikaiset palotarkastukset	9
2.2.1 Valvontavälin muuttamisen perusteet	10
2.3 Taloyhtiöiden ja niihin verrattavien asuinrakennusten määräaikaiset palotarkastukset.....	10
2.4 Yhden tai kahden asunnon asuinrakennuksien ja niihin verrattavien valvontakohteiden määräaikaiset palotarkastukset.....	10
2.5 Vapaa-ajan asuntojen palotarkastukset.....	11
3 EPÄSÄÄNNÖLLISESTI SUORITETTAVAT TARKASTUKSET JA VALVONTA.....	11
3.4 Epäsäännölliset tarkastukset.....	11
3.4.1 Jälkitarkastus ja jälkivalvonta	11
3.4.2 Erityinen palotarkastus / Lausunto rakennuksen käyttöönotosta.....	12
3.4.3 Ylimääräinen palotarkastus	13
3.5 Pelastussuunnitelmien valvonta.....	14
3.5.1 Asuinrakennukset sekä yritykset ja laitokset.....	14
3.5.2 Yleisötapahtumat.....	14
3.6 Poistumisturvallisuusselvitysten valvonta.....	14
3.7 Käyttöönottotarkastukset.....	15
3.8 Alue- ja teemavalvonta	16
3.9 Erheellisten paloilmoitusten seuranta	16
3.10 Muu asiakirjavalvonta	17
4 KEMIKAALILAINSÄÄDÄNNÖN VALVONTA	17
4.1 Kemikaalivalvonnan sisällöstä ja vastuista.....	17
4.2 Pelastuslaitoksen vastuulla oleva kemikaalivalvonta	18
5 VALVONTAYHTEISTYÖ MUIDEN VIRANOMAISTEN KANSSA	19
5.1 Viranomaisyhteistyö.....	20
5.2 Muut yhteistyötahot.....	21
6 VALVONTATOIMINNAN PERIAATTEET.....	22
6.1 Valvontakohteen profilointi ja määrittely	22
6.2 Palotarkastuksen suorittaminen.....	22
6.3 Annettujen korjausmääräysten valvonta.....	23
6.4 Hallintopakkeukset.....	25

6.5	Palotarkastuspöytäkirja ja sen toimittaminen asiakkaalle	25
6.6	Palotarkastuksen maksullisuus ja laskutus	26
6.7	Valvontatietojen käsittely, niiden luovuttaminen ja julkisuus	27
7	Varsinais-Suomen pelastuslaitoksen onnettomuusienehkäisy/valvontatoiminnan painopistealueet 2021	28
7.1	Paloriskiasuminen	29
7.2	Tulipysäkki -toimintamalli	30
7.3	Neuvontapalveluiden kehittäminen.....	30
7.4	Turvallisuusviestinnän kehittäminen.....	30
8	VALVONNAN RESURSSIT JA SEURANTA	31
8.1	Koulutus ja osaaminen	31
8.2	Resurssit.....	32
8.3	Valvonnan seuranta	32

HYVÄKSYNTÄ JA MUUTOKSET

Pelastuslaitoksen on laadittava valvontasuunnitelma valvontatehtävän toteuttamisesta. Valvonnan on perustuttava riskienarviointiin, ja sen tulee olla laadukasta, säännöllistä ja tehokasta. Hyväksytty valvontasuunnitelma tulee toimittaa Lounais-Suomen aluehallintovirastolle tiedoksi (PeL 79§). Valvontasuunnitelma tarkastetaan vuosittain mahdollisten lainsäädännöllisten ja muiden vaadittavien muutosten osalta ja siihen tehdään tarvittavat muutokset.

Valvontasuunnitelma on toiminnallinen osa pelastuslaitoksen hyväksyttyä palvelutasopäätöstä 2020 – 2024. Palvelutasopäätöskaudella valvontasuunnitelmaan tehtävät muutokset tai tarkennukset hyväksyy pelastusjohtaja riskienhallinnan palvelualueen päällikön esityksestä.

Päiväys	Päätös / muutos	Esittäjä/päättäjä

MÄÄRITELMÄT JA TERMIT

Asiakirjavalvonta	Asiakirjavalvontaa ovat dokumenttien perusteella tehdyt viranomaispäätökset ja muut viranomaisen määrittelemät toimenpiteet, jotka kohdistuvat pelastuslaitoksen valvonnan kohteena oleviin rakennuksiin/toiminnallisiin kokonaisuuksiin tai yleisötapahtumiin. Jos asiakirja otetaan vastaan, kirjataan tulleeaksi ja arkistoidaan ilman aktiivista arviointia, sitä ei lasketa asiakirjavalvontasuoritteeksi.
Asuinrakennusten omavalvonta	Asuinrakennusten omavalvonnassa kiinteistön edustaja tarkastaa itse pelastuslaitoksen toimittaman tarkastuslistan ja oppaan nojalla pelastuslain velvoitteiden noudattamista ja oman toimintatapojensa turvallisuutta. Omavalvonta tehdään tarkistuslistan mukaan ja tarkistuslista palautetaan pelastuslaitokselle. Palotarkastuksia voidaan kohdentaa omavalvonnan tulosten mukaan. Omavalvonnalla pyritään kiinteistönomistajan turvallisuustiedon ja -asenteiden parantamiseen.
Eriytynen palotarkastus	Uudisrakennus- tai saneerauskohteessa tehtävä valvontakäynti, jonka rakennusvalvontaviranomainen on määritellyt käyttöönottotarkastuksen ja toiminnan aloittamisen ehdoksi. Eriytynen palotarkastus on luonteeltaan pelastusviranomaisen asiantuntijalausunto rakennusvalvonnalle rakennuksen palo- ja pelastusturvallisuudesta. Ennen varsinaista erityistä palotarkastusta voidaan suorittaa ennakoivia erityisiä palotarkastuksia. Eriytynen palotarkastus voidaan tehdä myös muihin kohteisiin kuin rakennuksiin.
Ilotulitempyntipisteen tarkastus	Kemikaaliturvallisuuslain (390/2005) 63 ja 64 § mukainen valvontakäynti, joka kohdistuu pyroteknisten tuotteiden varastointiin kaupan yhteydessä.
Jälkitarkastus	Valvontakäynti, jossa valvotaan, että palotarkastuksessa aiemmin annettuja korjausmääräyksiä on noudatettu. Jälkitarkastus toimitetaan palotarkastuksella annettujen määräaikojen umpeuduttua, ennen seuraavaa yleistä palotarkastusta.
Kohde	Kohde on se, jolle, jota varten tai johon kohdistuen valvontaa tehdään tai valvonta kohdentuu.
Maanalaisen polttoainesäiliön tarkastus	Kauppa- ja teollisuusministeriön päätöksen maanalaisten öljysäiliöiden määräaikaistarkastuksista (344/1983) mukainen tarkastus tärkeällä pohjavesialueella sijaitsevan maanalaisen öljysäiliön tarkastamiseksi ennen säiliön peittämistä. Muiden polttoainesäiliöiden osalta tarkastus perustuu pelastusviranomaisen kemikaaliturvallisuuslain (390/2005) ilmoitusvelvollisten kohteiden osalta tekemään päätökseen.
Pyydetty palotarkastus	Kiinteistön omistajan tai haltijan pyynnöstä suoritettava palotarkastus tehdään aina pelastusviranomaisen harkinnan mukaan, ks. ylimääräinen palotarkastus.

Tarkastusväli	Tarkastusväli on ajanjakso, joka on riskien arviointiin perustuen määritelty kohteen määräaikaisten palotarkastusten väliseksi ajaksi.
Vaarallisten kemikaalien vähäistä teollista käsittelyä ja varastointia harjoittavan kohteen tarkastus	Kemikaaliturvallisuuslain (390/2005) 27 § mukainen valvontakäynti, joka ei ole samalla kohteen yleinen palotarkastus.
Valvontakohte	Palotarkastusohjelmistoissa palotarkastus kohdennetaan yleensä kiinteistöön. Valvontasuunnitelmatyöryhmän suosituksen mukaisesti kohde ryhmitellään toiminnallisiksi kokonaisuuksiksi, esim. kauppakeskus on yksi kohde eikä kiinteistön toiminnanharjoittajien määrä.
Yhteistarkastus	Valvontakäynti, jossa kahden tai useamman eri viranomaisen edustajat suorittavat samalla tarkastuskäynnillä valvontakohteessa tarkastuksensa samanaikaisesti.
Yleinen palotarkastus = määräaikainen valvontakäynti	Valvontasuunnitelman mukaisin määrävlein tehtävä pelastusviranomaisen valvontakäynti, josta käytetään myös nimikettä määräaikainen palotarkastus.
Yleisötilaisuuden palotarkastus	Yleisötilaisuuden dokumenttien ja arvioidun riskin perusteella ennen yleisötilaisuuden alkamista pelastusviranomaisen suorittama valvontakäynti, jossa tarkastetaan tapahtuman turvallisuusjärjestelyt.
Ylimääräinen palotarkastus	Pelastusviranomaisen harkinnan mukaan suoritettava valvontakäynti, jota ei ole ajoitettu ja kohdennettu valvontasuunnitelmassa. Ylimääräisiä ennakoimattomia palotarkastuksia tehdään esimerkiksi seuraavien erityisten syiden vuoksi: <ul style="list-style-type: none"> • nuohoojan, tarkastuslaitoksen tai toisen viranomaisen ilmoitus palo- ja henkilöturvallisuuteen liittyvistä puutteista • huomattavaa palovaaraa aiheuttavan rakennus- tai muun työmaan aloittamisen yhteydessä • epäily, että palo- ja poistumisturvallisuudessa tai muussa henkilöturvallisuudessa on oleellisia puutteita • teematarkastukset esim. muiden viranomaisten kanssa

1. JOHDANTO

Pelastuslaitoksen valvontatoiminnan tavoitteena on parantaa ihmisten turvallisuutta ja vähentää onnettomuuksia. Tähän tavoitteeseen pyritään pelastuslaitoksen valvontatoiminnan osalta todentamalla pelastuslain velvoitteiden noudattamista kohteissa sekä vaikuttamalla turvallisuuskulttuurin kehittymiseen alueella. Tämän lisäksi valvontatoiminnassa kertyvän riskitietoisuuden avulla tuotetaan lisäarvoa pelastuslaitoksen onnettomuusriskienhallinnan palvelukokonaisuuteen sekä alueen muuhun turvallisuustyöhön.

Pelastustoimen valvontatehtävä perustuu Pelastuslakiin 379/2011. Valvontatoiminnassa tulee ottaa huomioon myös Hallintolaki 434/2003 (1408/2009), Hallintolainkäyttölaki 586/1996, Uhasakkolaki 1113/1990, Laki kunnallisesta viranhaltijasta 304/2003 sekä Laki viranomaisen toiminnan julkisuudesta 621/1999. Pelastusviranomaisen tulee tuntea myös monia muita viranomaistoimintaa koskevia säädöksiä.

Pelastuslain asettamien keskeisten vaatimusten mukaisesti toiminnassa korostuvia seikkoja ovat;

- riskiperusteisuus
- asiakaslähtöisyys
- laadukkuus
- tehokkuus.

Valvontavelvoitteen toteuttamisen osalta keskeiseen asemaan nousevat pelastuslaitoksen oma toiminta ja eri tahojen kanssa tehtävän yhteistyö. Kohteiden oman toiminnan merkitystä korostetaan turvallisuuden parantamisessa.

1.1 Valvontasuunnitelman perusteet ja tarkoitus

Pelastuslain (379/2011) 78 §:n perusteella pelastuslaitoksen on alueellaan valvottava pelastuslain 2 ja 3 luvun säännösten noudattamista. Valvonnan suorittamiseksi pelastuslaitoksen on tehtävä palotarkastuksia ja muita valvontatehtävän edellyttämiä toimenpiteitä.

Pelastuslaitoksen huolehtimisvastuulla olevan valvonta- ja onnettomuuksien ehkäisytoiminnan tavoitteena on tulipalojen ja muiden onnettomuuksien ehkäiseminen ja varautuminen onnettomuuksien torjuntaan sekä ihmisten asianmukainen toiminta onnettomuus- ja vaaratilanteissa ja onnettomuuksien seurausten rajoittamisessa

Pelastuslaitoksen on alueellaan valvottava ihmisten yleisten velvollisuuksien noudattamista, sekä toiminnanharjoittajalle että rakennuksen omistajalle ja haltijalle asetettujen säännösten noudattamista. Valvonnan suorittamiseksi pelastuslaitoksen on tehtävä palotarkastuksia ja muita valvontatoimenpiteitä. Pelastuslaitoksen on laadittava valvontasuunnitelma

valvontatehtävän toteuttamisesta. Pelastuslain 2 §:n mukaan valvontatoiminta on suunniteltava ja järjestettävä siten, että se on mahdollista myös valmiuslain mukaisissa poikkeusoloissa.

Valvontatoiminnan tavoitteet ja niiden edellyttämä suorituskyky määritellään riskienarvioinnin perusteella. Määrittelyssä otetaan huomioon pelastustoimen alueen erityispiirteet eli paikalliset olosuhteet ja alueella esiintyvät riskit. Pelastuslaitos suunnittelee valvontasuunnitelmassaan valvontavelvoitteen toteuttamisen alueellaan. Valvontasuunnitelman tavoitteena on täyttää pelastuslain edellytykset suunnitelmalliselle ja riskiperusteiselle valvonnalle

Valvontasuunnitelmalla pyritään kohdentamaan pelastuslaitoksen valvontaa alueen riskien ja muiden erityisten valvontatarpeiden tai -teemojen mukaisesti. Valvontasuunnitelmassa määritellään eri valvonnan kohdetyyppien keskimääräinen valvontaväli ja sen määrittelyyn vaikuttavat tekijät. Valvontasuunnitelmassa on määritettävä suoritettavat palotarkastukset ja muut valvontatoimenpiteet sekä kuvattava, miten valvontasuunnitelman toteutumista arvioidaan.

1.2 Valvontasuunnitelman hyväksyntä

Valvontasuunnitelman tulee perustua alueen pelastustoimen palvelutasopäätökseen. Valvontasuunnitelma on tarkistettava vuosittain ja muutoinkin, jos tarkistamiseen on erityinen syy (Pel 379/2011 79§). Valvontasuunnitelman hyväksynnän tekee pelastusjohtaja viranhaltijapäätöksellä. Lisäksi aluehallintovirasto valvoo valvontasuunnitelman toteutumista osana pelastustoimen palvelujen saatavuuden ja tason valvontaa.

1.3 Valvontasuunnitelmasta tiedottaminen

Pelastuslaitoksella on velvollisuus tiedottaa toiminnastaan ja siten myös valvontasuunnitelmasta kuntalakiin (410/2015) ja hallintolakiin (434/2003) perustuen. Varsinais-Suomen pelastuslaitoksen valvontasuunnitelma on julkinen asiakirja.

Hyväksytty valvontasuunnitelma on löydettävissä pelastuslaitoksen internet-sivuilla, joiden kautta alueen asukkaat ja valvottavien kohteiden edustajat voivat tutustua sen sisältöön.

2. VALVONTATOIMENPITEIDEN SUORITTAMINEN

Pelastuslain (379/2011) tavoitteena on parantaa ihmisten turvallisuutta ja vähentää onnettomuuksia. Riskeinä voidaan tällöin tarkastella henkeen, omaisuuteen, ympäristöön ja kulttuuriarvoihin kohdistuvia uhkia. Palotarkastukset pyritään kohdentamaan näiden riskien perusteella huomioiden alueen erityispiirteitä ja yhteiskunnan muutoksia. Valvontakohteet jaetaan tässä suunnitelmassa kahteen pääluokkaan: Yrityksiin ja laitoksiin (A1-A6) sekä asuin- ja vapaa-ajan rakennuksiin. Yritysten ja laitosten suunniteltu palotarkastusmäärä muuttuu jonkin verran suunnitellusta vuoden aikana. Määrän muuttuminen johtuu osin palotarkastusohjelman sisältämien tietojen epätarkkuudesta ja osin kohteissa tapahtuvista muutoksista. Mikäli jonkun kohteen palotarkastusta ei ehditä tai pystytty suorittamaan suunnitellun kalenterivuoden aikana, huomioidaan se seuraavan vuoden valvonnassa.

Valvonta kohdistuu lainsäädännössä pelastusviranomaisten valvottavaksi määrättyjen säännösten vastaiseen toimintaan, toimenpiteisiin niiden korjaamiseksi sekä toiminnan tuloksellisuuden seurantaan. Valvonnassa korostetaan kohteen oman toiminnan merkitystä turvallisuuden parantamisessa.

Valvonnan muotoja on erilaisia, joista yksi on palotarkastus eli valvontakäynti. Palotarkastuksen tavoitteena on tukea toimijan omatoimista varautumista sekä korostaa kohteen oman toiminnan merkitystä turvallisuuden parantamisessa. Pelastusviranomaisen tehtävänä on valvoa pelastuslain noudattamista. Tässä valvontasuunnitelmassa on määrääaikaisen valvonnan suunnitteluperusteena käytetty pelastuslaitosten kumppanuusverkoston laatimaa valvontasuunnitelmaohjetta ja sen antamia suosituksia.

2.1 Määräaikaisten palotarkastusten valvontamenetelmät

2.1.1 Yleinen palotarkastus

Yleisellä palotarkastuksella valvotaan Pelastuslain (379/2011) 2 luvun (yleiset velvollisuudet) ja 3 luvun (toiminnanharjoittajan sekä rakennuksen omistajan ja haltijan velvollisuudet) säännösten noudattamista. Kohde tarkastetaan asiakirjojen sekä pistokokeiden avulla. Pelastusviranomaisen harkinnalla voidaan valvonta suorittaa tarvittaessa myös etänä asiakirjojen sekä teknisten apuvälineiden avulla.

Vastuu kohteen turvallisuudesta on aina kohteen omistajalla ja haltijalla. Palotarkastuksella annetaan myös neuvoja ja ohjeita sekä pyritään tukemaan kohteen omaa turvallisuuskulttuuria. Tarvittaessa palotarkastuksella annetaan määräys tilanteen korjaamiseksi. Edellä mainittujen lisäksi pelastusviranomaisen voi ohjata harjoitettua toimintaa kehoituksin ja suosituksin.

Yleisiä palotarkastuksia ovat määräaikaiset tarkastukset (kappaleet 2.2 ja 2.3) sekä tarkastukset, jotka liittyvät kohteen kokonaisvaltaiseen turvallisuuden arviointiin.

2.1.2 Paloturvallisuuden itsearviointi

Paloturvallisuuden itsearviointi on oleellinen osa omakotitalojen sekä asunto-osakeyhtiö kohteiden valvontatoimintaa. Kohteeseen postitetaan itsearviointia varten erilliset dokumentit yhdessä turvallisuusviestintämateriaalin kanssa, joiden perusteella kohteen vastuhenkilö tekee omatoimisen kartoituksen kohteen paloturvallisuudesta. Palautetun lomakkeen tai sen palauttamatta jättämisen pohjalta voidaan valvontatoimenpiteitä tarvittaessa kohdentaa näihin kohteisiin.

Paloturvallisuuden itsearviointia käytetään tarvittaessa myös A1 – A6 kohteiden (liite 1) valvonnassa.

2.2. Yritys- ja laitospöhteiden määräaikaiset palotarkastukset

Yritys- ja laitospöhteiden tarkastusvälin määrittelyssä on hyödynnetty pelastuslaitosten verkoston valvontasuunnitteluohjetta. Valvontasuunnitelmaohjeessa on määritetty edellä mainittujen valvontakohteiden periaatteelliset tarkastusvälit (liite 1). Näiden keskimääräisten tarkastusvälien määrittämisessä on hyödynnetty tutkittua tietoa erityyppisten kohteiden tulipalon aiheuttamista omaisuusvahinkoriskeistä.

Omaisuusvahinkoriskien lisäksi on arvioitu suuronnettomuuden henkilöriskin mahdollisuutta sekä pyritty huomioimaan merkittävien kulttuuri- ja ympäristöarvojen riskit. Kohde voi kuulua useaan ryhmään, esim. varastorakennuksiin taulukossa A4 ja Seveso-kohteisiin taulukossa A6. Tällöin lähtökohtana käytetään pienemmän tarkastusvälin antavaa taulukkoa.

Kohteen tarkastusväliksi ei tule käytännössä muodostumaan joka kohteessa esim. tasan 24 kk. Mikäli valvontaa ei ehditä suorittamaan suunnitellun kalenterivuoden aikana, se huomioidaan seuraavan vuoden suunnitelmissa.

Kohdekohtaista riskinarviointia tehtäessä otetaan huomioon aiempien palotarkastusten havainnot. Kohdekohtainen valvontaväli riippuu kohteen tosiasiallisista riskeistä sekä turvallisuuskulttuurista. Esimerkiksi hyvin toimiva omavalvonta tai vastaava muu kohteessa tehtävä sisäinen valvonta ja hyvä turvallisuuskulttuuri sekä turvallisuusjohtaminen ovat omiaan pienentämään riskiä ja tätä kautta kasvattamaan suunnitelmallisten tarkastusten valvontaväliä. Toisaalta toimijan laiminlyönnit ja kohteessa tapahtuneet onnettomuudet voivat olla peruste lyhentää tarkastusväliä.

Yritys- ja laitospöhteiden määräaikaiseen valvontaan kuuluu myös kemikaaliturvallisuuslain (390/2005), mukainen suunnitelmallinen ja määräajoin tehtävä valvonta.

2.2.1 Valvontavälin muuttamisen perusteet

Pääsääntöisesti määräaikaisesti valvottavien kohteiden valvontavälinä käytetään suosituksen mukaisia valvontavälejä. Yksittäisten kohteiden valvontavälejä voidaan kuitenkin tarvittaessa lyhentää tai pidentää tapauskohtaisesti. Valvontavälin muuttaminen suositellusta on perusteltava ja kirjattava palotarkastusohjelmaan siten, että perusteluita voidaan tarkastella jälkikäteen. Muutos kirjataan kohteen palotarkastuspöytäkirjan johtopäätöksiin. Valvontavälin muutoksesta voidaan tarvittaessa kirjata myös erillinen päätösasiakirja.

2.3 Taloyhtiöiden ja niihin verrattavien asuinrakennusten määräaikaiset palotarkastukset

Pelastussuunnitelmavelvollisiin taloyhtiöiden ja niihin verrattavien asuinrakennusten valvonta toteutetaan pääasiassa paloturvallisuuden itsearviointilla. Tarvittaessa kohteeseen voidaan tehdä myös erillinen valvontakäynti. Riskiasuntojen tarkastusten yhteydessä pyritään suorittamaan myös koko kiinteistön palotarkastus. Määräaikaiset asuinrakennuksien tarkastukset pyritään suunnittelemaan ja toteuttamaan siten, että valvontakierto on enintään 10 vuotta.

Taloyhtiöiden ja niihin verrattavien asuinrakennusten valvonnan suunnittelussa pyritään huomioimaan sisäasianministeriön tuottama asuinalueuudistus sekä pelastuslaitoksen riskianalyysi.

Palautetun taloyhtiötä koskevan itsearviolomakkeen perusteella pelastuslaitos harkitsee, onko valvontakohteeseen toimitettava tarkastuskäynti tai kohdistettava muita valvontatoimenpiteitä. Paloturvallisuuden itsearviointilla pyritään kiinteistönomistajan turvallisuustiedon ja -asenteiden parantamiseen.

Pelastuslaitos suorittaa tarvittaessa pyynnöstä tai riskiperusteisesti, myös koko asunto-osakeyhtiön tarkastuksia, joissa katsotaan niin taloyhtiön yleiset tilat sekä jokainen asunto. Näistä tarkastuksista pelastuslaitos on saanut viime vuosina erittäin paljon hyviä kokemuksia.

2.4 Yhden tai kahden asunnon asuinrakennuksien ja niihin verrattavien valvontakohteiden määräaikaiset palotarkastukset

Asuinrakennusten valvonnan keskeisenä tavoitteena on asumisen paloturvallisuuden parantaminen ja erityisesti palokuolemien vähentäminen. Tämän tavoitteen toteuttamiseksi vakituisesti asuttujen asuinrakennusten sekä vapaa-ajan asuntojen säännöllisen valvonnan määräväli on enintään 120 kk.

Pientalojen valvonta perustuu pääasiassa paloturvallisuuden itsearviointiin. Pelastuslaitos postittaa valvottaviin kohteisiin valvontakirjeen, -lomakkeen ja opasmateriaalia, joiden perusteella asukas tekee omatoimisen kartoituksen kotinsa paloturvallisuuden perusasioista. Tarkastuslomake

jälkivalvontatarpeet sekä kirjataan suoritettu omavalvonta valvontarekisteriin. Tapauskohtaisen riskiarvion perusteella suoritetaan erillinen valvontakäynti niihin kohteisiin, jotka eivät palauta omavalvontalomaketta. Lisäksi kohteisiin voidaan tehdä pistokoeluentoisia tarkastuksia ja jälkivalvontaa.

Paloturvallisuuden itsearviointin tavoitteena on asukkaiden turvallisuustiedon ja -asenteiden parantaminen niin, että mahdolliset puutteet havainnoidaan ja korjataan välittömästi. Saatujen kokemusten perusteella omavalvonta tavoittaa asukkaat perinteistä palotarkastustoimintaa paremmin ja myös havaitut puutteet pääsääntöisesti korjataan asianmukaisesti.

Postitus tapahtuu VRK:n aineiston pohjalta vakituisiksi asunnoiksi kirjattuihin yhden ja kahden asunnon taloihin. Pientalon itsearviointilomake ja pientalon paloturvallisuusopas asetetaan ladattaviksi ja nähtäville myös pelastuslaitoksen internet sivuille.

2.5 Vapaa-ajan asuntojen palotarkastukset

Koska tulipalossa loukkaantumisen tai menehtymisen riski on suurempi asuinrakennuksissa kuin vapaa-ajan rakennuksessa, pelastuslaitoksen alueella vapaa-ajan rakennukset tarkastetaan vain tarvittaessa. Ammattimaisesti vuokrattavat majoitusliiketoimintaan rinnastettava loma-asuntokohteet käsitellään kohdan 2.2 periaatteiden mukaisesti

3 EPÄSÄÄNNÖLLISESTI SUORITETTAVAT TARKASTUKSET JA VALVONTA

3.4 Epäsäännölliset tarkastukset

Säännöllisten, eli määräaikaisten palotarkastusten lisäksi pelastuslaitos suorittaa tarvittaessa myös muita valvontakäyntejä ja katselmuksia, sekä asiakirjavalvontaa, mistä käytetään nimitystä epäsäännöllinen tai ennakoimaton valvonta. Epäsäännöllisen valvonnan määrään pelastuslaitos ei yksin omilla toimillaan voi vaikuttaa.

3.4.1 Jälkitarkastus ja jälkivalvonta

Jälkitarkastus on pääsääntöisesti paikan päällä tehtävä tarkastus, jossa valvotaan, että aiemmin annettuja määräyksiä on noudatettu. Jälkitarkastus tehdään korjausmääräysten määräaikojen umpeuduttua, ennen seuraavaa yleistä (määräaikaista) palotarkastusta. Jälkivalvontaa suoritetaan seuraavien periaatteiden mukaisesti:

Jälkitarkastus toimitetaan, kun on havaittu huomattavia (mm. poistumisjärjestelyt, vakava puute turvallisuutta ylläpitävässä laitteessa) tai toistuvia palo- tai henkilöturvallisuutta vaarantavia puutteita tai mikäli asiakas ei tee sovittua ilmoitusta annettujen korjausmääräysten suorittamisesta. Jälkitarkastuksen tarve arvioidaan pelastusviranomaisen toimesta tapauskohtaisesti.

Jälkivalvonta voidaan suorittaa tarkastuskäynnillä tai hyväksyä asianmukaisin dokumentein (kirjallinen) korjausveloitteet suoritetuksi (esim. tarkastuslaitoksen/huoltoyhtiön pöytäkirja / raportti, kirjallinen viesti palotarkastetusta kohteesta). Suullisen ilmoituksen perusteella jälkivalvontaa ei dokumentoida. Kun korjausveloite on suoritettu, kirjataan jälkivalvonta tehdyksi ja lähetetään asiakkaalle kirjallinen tai sähköinen vahvistus.

3.4.2 Erityinen palotarkastus / Lausunto rakennuksen käyttöönotosta

Erityisellä palotarkastuksella tarkoitetaan pelastusviranomaisen asiantuntijalausuntoa rakennusvalvonnalle käyttöönotettavan rakennuksen paloturvallisuudesta sekä pelastustoiminnan edellytyksistä. Asiantuntijalausunnon pohjaksi pelastusviranomaisen suorittaa tavanomaisesti käynnin tarkastuskohteeseen ennen käyttötarkoituksen mukaisen tai käyttötarkoitukseltaan olennaisesti muuttuneen toiminnan aloittamista. Asiantuntijalausunto on osana rakennusvalvontaviranomaisen viranomaistarkastusta, jonka rakennusvalvonta ottaa tarvittavilta osin huomioon

Erityinen palotarkastus / lausunto rakennuksen käyttöönotosta suoritetaan seuraaviin uudisrakennuskohteisiin:

- kolmekerrokset ja korkeammat asuinrakennukset (pelastustie)
- kohteet, joissa on hätäkeskukseen kytketty automaattinen sammutuslaitteisto tai automaattinen paloilmoitin
- hotellit, lomakodit, asuntolat, lomakylät, leirintäalueet ja muut vastaavat majoitustilat
- sairaalat, vanhainkodit ja muut ammattimaiset ympäri vuorokauden käytössä olevat hoitolaitokset
- liikuntarajoitteisten ja muiden erityisryhmien palvelu- ja asuinrakennukset
- kokoontumis- ja liiketilat, kuten:
  - myymälät (yli 400 m²)
  - koulut
  - urheilu- ja näyttelyhallit
  - harrastetilat (yli 300 m²),
  - teatterit
  - uskonnollisten yhteisöjen kokoontumistilat,
  - kirjastot
  - liikenneasemat
  - ravintolat (anniskelu- ja ruokaravintolat)
  - päiväkotihuoneistot
- suurehko tuotanto-, tai varastotilat >1000 m²
- palo- ja räjähdysvaaralliset tilat

- rakennuksen sijainti, suuri koko tai poikkeukselliset olosuhteet erityisesti vaarantavat henkilö- ja/tai paloturvallisuuden
- rakennusluvassa edellytetty erityistä palotarkastusta
- toimistot, virastot ja muut työpaikatilat, joiden koko vähintään 500 m²
- palo- ja henkilöturvallisuuteen vaikuttavat korjaus- ja saneerauskohteet, mikäli vaatii rakennusluvan ja kohde kuuluu edellä listattuihin esimerkkeihin.

3.4.3 Ylimääräinen palotarkastus

Ylimääräinen palotarkastus on pelastusviranomaisen päättämä valvontakäynti, jota ei ole ajoitettu ja kohdennettu valvontasuunnitelmassa. Ylimääräinen palotarkastus suoritetaan pelastusviranomaisen harkinnan mukaan, perusteena voi olla esimerkiksi:

- pyyntö väestönsuojan tarkastamisesta
- kiinteistön omistajan tai haltijan pyyntö, mikäli tarkastusaihe tai -kohta on rajattu (voidaan kirjata myös yleiseksi tarkastukseksi, mikäli tarkastus vastaa laajuudeltaan yleistä palotarkastusta).
- tarkastuslaitoksen ilmoitus palo- ja henkilöturvallisuuteen liittyvistä puutteista.
- yleisötilaisuuden palotarkastus, joka suoritetaan ennen yleisötilaisuuden alkamista, jossa tarkastetaan tapahtuman turvallisuusjärjestelyt.
- automaattisen paloilmoin- tai sammutuslaitteiston erheellisen hälytyksen seurauksena pidettävä palotarkastus
- rakennus- tai muu työmaa, josta voi aiheutua huomattavaa palovaaraa
- teema- ja kohdetarkastukset
  - pelastustien testiajo (kirjoitettava aina pöytäkirja ja toimitettava myös kohteeseen)
  - esim. liikkeiden palavien nesteiden varastot tai muut vastaavat teematarkastukset
  - yhteistyössä muiden viranomaisten kanssa suoritettava teemavalvonta esimerkiksi ravintolatarkastukset
  - kohteen palo- ja henkilöturvallisuuden arvioitu heikentyminen kohteeseen tilapäisesti tulevan suuren henkilömäärän takia
  - epäily, että palo- ja henkilöturvallisuudessa on oleellisia puutteita
- muiden viranomaisten tai muun julkisyhteisön työntekijän ilmoituksen perusteella tehtävät tarkastukset ja katselmukset, esimerkiksi ilmoitus ilmeisestä palovaarasta tai muusta onnettomuusriskistä.
- pelastusviranomaisen osallistuminen sammutus- ja pelastuslaitteille suoritettavaan määräaikaistarkastukseen

3.5 Pelastussuunnitelmien valvonta

3.5.1 Asuinrakennukset sekä yritykset ja laitokset

Asuinrakennusten sekä yritysten ja laitosten pelastussuunnitelmia valvotaan kohteisiin suoritettavien palotarkastusten yhteydessä. Pelastussuunnitelman sisältöä valvotaan erityisesti, jos tarkastuksella havaitaan tarpeita suunnittelun ohjauksesta tai puutteita suunnitelmassa ja sen riskien arvioinnissa, turvallisuusjärjestelyjen kuvauksessa, henkilöstön koulutuksessa tai muussa keskeisessä asiassa. Tämän lisäksi tarkastetaan ne pelastussuunnitelmat, jotka toimitetaan pelastuslaitokselle. Pelastuslaitos antaa neuvontaa pelastussuunnitelmien laadinnasta (pelastusasetus 407/2011 2§).

3.5.2 Yleisötapahtumat

Pelastuslain 16 §:ssä tarkoitettu yleisötilaisuuden pelastussuunnitelma tarkastetaan ennen tapahtuman alkua. Jos samaa yleisötilaisuutta tai tapahtumaa varten tulee muun lain kuin pelastuslain taikka toimivaltaisen viranomaisen antaman määräyksen nojalla laatia turvallisuus-, valmius- tai muu vastaava suunnitelma, erillistä yleisötilaisuuden pelastussuunnitelmaa ei tarvitse laatia, vaan pelastuslain 16 §:n 2 momentissa säädetyt suunnitelman sisältöä koskevat seikat voidaan koota mainittuun muuhun suunnitelmaan. Tästä on mainittava suunnitelmassa. Pelastuslaitos antaa myös neuvontaa yleisötilaisuuden pelastussuunnitelman laadinnasta (pelastusasetus 407/2011 3§).

Yleisötilaisuuksiin suoritetaan valvontatoimenpiteitä tapahtumakohtaisen riskiarvion perusteella. Riskiarvioinnissa kiinnitetään erityistä huomiota tapahtumapaikan palo- ja poistumis- turvallisuuteen, osallistujamäärään sekä pyrotekniikkaan ja ilotulituksiin. Pyroteknisten välineiden, sekä ilotulitteiden käytöstä pelastusviranomainen tekee tapauskohtaisen päätöksen/lausunnon ja valvoo tapahtuman suorituksen tarvittaessa. Pelastussuunnitelmavelvollisten yleisötilaisuuksien osalta pelastuslaitos suorittaa asiakirjavalvontaa ja suorittaa tapahtumavalvontaa tarvittaessa.

Tilojen normaalitoiminnan ulkopuolinen käyttö yleisötilaisuuksiin ja majoituskäyttöön on myös huomioitava ja se saattaa aiheuttaa ylimääräisen valvontatehtävän.

3.6 Poistumisturvallisuusselvitysten valvonta

Poistumisturvallisuusselvityksen laatimisvelvoite perustuu pelastuslain (379/2011) 19§ säädettyyn poistumisturvallisuusvaatimukseen hoitolaitoksissa sekä palvelu- ja tukiasumisessa. Toiminnanharjoittajan on etukäteen laadituin selvityksin ja suunnitelmin ja niiden perusteella toteutetuin toimenpitein huolehdittava, että asukkaat ja hoidettavat henkilöt voivat poistua turvallisesti tulipalossa tai muussa vaaratilanteessa itsenäisesti tai avustettuina. Yhteistyötahoina poistumisturvallisuusselvitysten valvonnassa toimivat alueelliset ja valta- kunnalliset sosiaali- ja terveystoimen valvontaviranomaiset, sekä paikalliset rakennusvalvontaviranomaiset.

Poistumisturvallisuusselvityksen ajanmukaisuutta ja soveltuvuutta valvotaan yleisten palotarkastuksien yhteydessä pelastusviranomaisen toimesta. Poistumisturvallisuusselvitysten valvontaa tehdään myös yleisten palotarkastuksien lisäksi.

Toiminnanharjoittaja laatii selvityksen ja toimittaa sen pelastusviranomaiselle. Pelastusviranomaisen tekee arvion, toteutuuko pelastuslain 18 §:ssä säädetty poistumisturvallisuusvaatimus. Poistumisturvallisuusselvityksen tiedot voidaan tarvittaessa testata poistumiskokeella.

Pelastusviranomaisen arvioi toteuttamissuunnitelmassa esitettyjen poistumisturvallisuutta parantavien toimenpiteiden vaikuttavuutta suhteessa poistumisturvallisuusvaatimukseen. Mikäli toteuttamissuunnitelmassa esitetyt toimenpiteet eivät ole riittäviä saattamaan poistumisturvallisuutta pelastuslain 18 §:n mukaiselle tasolle kohtuullisessa ajassa, on pelastusviranomaisen annettava pelastuslain 21 §:n mukaisesti korjausmääräys.

Poistumisturvallisuusselvitystä ja sen pohjalta annettujen määräysten noudattamista valvotaan yleisillä sekä jälkitarkastuksilla. Jälkitarkastus tehdään, mikäli poistumisturvallisuusselvityksessä tai siinä esitetyissä asioissa on puutteita. Toiminnanharjoittajan on tarkastettava ja päivitettävä poistumisturvallisuusselvitys vähintään kolmen (3) vuoden välein tai mikäli toiminnanharjoittamisessa tapahtuu oleellisia poistumisturvallisuuteen vaikuttavia muutoksia.

3.7 Käyttöönottotarkastukset

Pelastuslaitos suorittaa käyttöönottotarkastuksia mm. öljy-, hake- tai pellettilämmityslaitteistoille sekä viljakuivaamoille. Käyttöönottotarkastus suoritetaan, mikäli lämmityslaitteisto on uusi tai sille on tehty merkittävä muutos- tai uusimistö. Käyttöönottotarkastus on suoritettava viimeistään 3kk:n kuluessa laitteiston käyttöönotosta.

Käyttöön otettaville sekä merkittävän muutostyön yhteydessä öljylämmityslaitteistoille on suoritettava pelastusviranomaisten toimesta 3 kk:n kuluessa laitteiston käyttöönotosta tarkastus, kun säiliön tai säiliöiden yhteistilavuus on enintään 10 000 kg (n. 11 m³).

Pelastuslaitos suorittaa seuraavia käyttöönottotarkastuksia:

- öljylämmityslaitteiston käyttöönottotarkastukset
- uusien maanalaisten polttoainesäiliöiden tarkastukset ennen niiden peittämistä, mikäli säiliö sijaitsee pohjavesialueella (Mikäli uusitaan koko lämmitysjärjestelmä, niin säiliön tarkastus sisältyy koko järjestelmän tarkastukseen)
- tilat, joissa erityislämmityslaitteisto (esim. pelletti- ja hakelämpölaitokset)

3.8 Alue- ja teemavalvonta

Alue- ja teemavalvonta on pelastuslaitoksen suorittamaa valvontaa, jossa tehdään ulkopuolisia havaintoja kohteen turvallisuudesta, josta kohteeseen jätetään kirjallinen tai suullinen korjauskehoitus ja -ohjeita havaintojen perusteella. Alue- ja teemavalvonnassa kiinnitetään erityistä huomiota mm. pelastusteihin, osoitenumerointiin, tonttien opastauluihin ja tuhopolttojen torjuntaan sekä vesiposteihin. Alue- ja teemavalvontaa voidaan suorittaa myös julkisilla alueilla.

Automaattisella paloilmoitimella tai sammutuslaitteistolla varustettujen kohteiden putkilukkojen tarkastukset voidaan tehdä myös alue- tai teemavalvontana. Putkilukkoon liittyvistä valvontakäynneistä ei tehdä erillistä palotarkastuspöytäkirjaa. Tehty tarkastus ja havaitut puutteet kirjataan paloilmoitimen päiväkirjaan.

Pelastuslaitos on vuoden 2020 lopulla ottanut käyttöön erillisen lomakkeen turvallisuuspoikkeamista ilmoittamiseen koko laitoksen osalta, mukaan lukien myös sopimispalokunnat. Lomake mahdollistaa pelastuslaitoksen henkilöstön ja sopimuskumppaneiden normaalien työtehtävien lomassa tehtyjen turvallisuuspoikkeamien ilmoittamisen alueen vastuupalotarkastajalle. Ilmoituksen perusteella palotarkastaja ryhtyy tarvittaviin toimenpiteisiin yhdessä kohteen omistajan tai haltian kanssa turvallisuuspoikkeaman poistamiseksi.

Pelastuslaitos tulee suorittamaan vuosittain noin 1-2 yhdessä riskianalyyseriiryhmän kanssa suunniteltua teemavalvontaa huomioiden alueella sattuneet onnettomuudet ja muut riskit. Esimerkkejä aikaisemmista alue- ja teemavalvonnoista:

- Uudessakaupungissa vuonna 2019 suoritettu keskustan puutaloalueen teematarkastus kierros useiden tulipalojen jälkeen.
- Vuoden 2020 kesällä suoritettavat leirintä- ja vaelluspaikkojen teema kierrokset yhdessä metsähallituksen ja poliisin kanssa.

3.9 Erheellisten paloilmoitusten seuranta

Pelastuslaitos suorittaa osana pelastustoimen laitteiden toteuttamisen ohjausta erheellisten paloilmoitusten seuranta. Seurannan tavoitteena on vähentää erheellisiä paloilmoituksia. Pelastuslain 96 § mukaisesti pelastuslaitos perii maksun tehtävästä, jonka on aiheuttanut hätäkeskukseen liitetyn paloilmoitimen toistuva erheellinen toiminta. Ennen maksun perimistä pyritään kohteen edustajaa opastamaan erheellisten paloilmoitusten ehkäisemisessä. Hälytyksen laskuttamisen edellytyksenä on myös aiemman hälytyksen takia annettu kirjallinen korjauskehoitus. Vaatimusten täyttymiseksi ja menettelyn yhdenmukaisuuden toteutumiseksi on laskutettavien erheellisten paloilmoitusten käsittelyyn laadittu erillinen menettelytapaohje. Laskutettavien erheellisten hälytysten seurannan yhteydessä seurataan ja pyritään vähentämään myös muita paloilmoitinlaitteiden aiheuttamia hälytyksiä.

Erheellisten paloilmoitusten käsittelyn ja seurannan suorittavat asiaan erikoistuneet palotarkastajat. Paloilmoitusten käsittelyssä noudatetaan pelastuslaitosten kumppanuusverkoston laatiman Erheellisten paloilmoitusten maksullisuus – muistion käytäntöjä tässä ohjeessa olevilla tarkennuksilla.

3.10 Muu asiakirjavalvonta

Pelastuslaitos ottaa vastaan mm. hyväksytyjen tarkastuslaitoksien ja -yritysten valvontatodistuksia sekä pöytäkirjoja paloteknisten laitteiden tarkastuksista. Tarkastusyrietyksien ilmoittamat puutteet arvioidaan aina tapauskohtaisesti. Asiakirjoista tehtyjen havaintojen perusteella voidaan käynnistää tarvittaessa erillisiä valvontatoimenpiteitä. Tällaisia valvontatoimenpiteitä ovat mm. palotarkastus tai korjauskehotus kirjallisella menettelyllä.

4 KEMIKAALILAINSÄÄDÄNNÖN VALVONTA

Pelastuslainsäädännön perusteella annettujen tehtävien lisäksi pelastusviranomaisille on säädetty tehtäviä palo- ja räjähdysvaarallisten sekä terveydelle ja ympäristölle vaarallisten kemikaalien valvontaan liittyen. Pelastusviranomaisen valvoo muun muassa vaarallisten kemikaalien vähäistä käsittelyä ja varastointia sekä räjähteiden varastointia kaupan yhteydessä.

4.1 Kemikaalivalvonnan sisällöstä ja vastuista

Euroopan unionin vaarallisten aineiden teollista käsittelyä ja varastointia säädellään Euroopan komission antamalla direktiivillä. Niin kutsutun Seveso-direktiivin tavoitteena on ehkäistä vaarallisista aineista aiheutuvia suuronnettomuuksia ja rajoittaa niiden ihmisiin ja ympäristöön kohdistuvia seurauksia.

Suomessa Seveso III -direktiivi on saatettu kansallisesti voimaan kemikaaliturvallisuuslailla (390/2005) ja sen alaisilla asetuksilla. Suomen lainsäädännön mukaan vaarallisten kemikaalien teollinen käsittely ja varastointi voi olla kemikaalimääriin ja luokitukseen perustuen laajamittaista tai vähäistä. Laajamittainen teollinen käsittely ja varastointi on aina luvanvaraista. Vähäinen teollinen käsittely ja varastointi on ilmoituksenvaraista, jos se ylittää valtioneuvoston asetuksessa (685/2015) annetut rajat. (390/2005)

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) valvoo Suomessa vaarallisten kemikaalien laajamittaista teollista käsittelyä ja varastointia. Vähäistä käsittelyä ja varastointia valvoo alueen pelastusviranomaisen.

4.2 Pelastuslaitoksen vastuulla oleva kemikaalivalvonta

Pelastusviranomaiselle on määritelty kemikaalivalvonnan säädöksissä tehtäviä. Keskeisimpiä säädöksiä ovat laki vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta (390/2005), Valtioneuvoston asetus vaarallisten kemikaalien käsittelyn ja varastoinnin valvonnasta (685/2015) ja Valtioneuvoston asetus vaarallisten kemikaalien teollisen käsittelyn ja varastoinnin turvallisuusvaatimuksista (856 /2012).

Pelastusviranomaisen on tarkastettava suunnitelmallisesti, järjestelmällisesti ja määräajoin valvonnan alaiset tuotantolaitokset niiden toiminnan edellyttämässä laajuudessa riskiarviointiin perustuen. Valvonnan sisällöstä säädetään tarkemmin valvonta-asetuksella (685/2015) Varsinais-Suomen pelastuslaitos on huomioinut asian tässä valvontasuunnitelmassa sekä valvontaväliluokittelussa.

Varsinais-Suomen Pelastuslaitos valvoo pelastustoimelle kuuluville osin palo- ja räjähdysvaarallisten sekä terveydelle ja ympäristölle vaarallisten kemikaalien käyttöä ja varastointia seuraavasti:

Alle ilmoitusrajan jäävien ja ilmoitusrajan ylittävien kemikaalikohteiden valvonta suoritetaan määräaikaisen palotarkastuksen yhteydessä yleisten palotarkastusten menettelytavoin. Lupa- tai ilmoitusrajan ylittävä kohde arvioidaan pelastusviranomaisen toimesta erikseen palo- ja räjähdysvaaran ja toimintaan liittyvien riskien osalta. Sen pohjalta määritellään kohteen palotarkastusväli sekä peruste palotarkastukselle.

Toiminnanharjoittajalla on ilmoitusvelvollisuus pelastusviranomaiselle kemikaalien vähäisestä käsittelystä ja varastoinnista. Saatuaan ilmoituksen asianomainen valvontaviranomainen, joka tässä tapauksessa on Varsinais-Suomen pelastuslaitos, tekee asiasta päätöksen. Ennen tuotantolaitoksen käyttöönottoa tulee pelastusviranomaisen suorittaa tarkastus, jossa valvotaan vähäistä teollista käsittelyä ja varastointia harjoittavan tuotantolaitoksen tekninen toteutus ja toimintatapojen vaatimustenmukaisuus.

Tarkastuksessa tulee erityisesti kiinnittää huomiota tuotantolaitoksen rakenteiden, laitteistojen ja varusteiden huoltoon ja kunnossapitoon, henkilöstön osaamiseen, tuotantolaitoksen turvalliseen käyttöön sekä onnettomuuksien ehkäisyyn ja pelastustoiminnan organisointiin. Kemikaaliturvallisuuslain perusteella tehtäviä valvontatoimenpiteitä on kuvattu liitteenä 2 olevassa taulukossa.

5 VALVONTAYHTEISTYÖ MUIDEN VIRANOMAISTEN KANSSA

Pelastusviranomaisen ei useinkaan pelkästään omilla toimillaan voi ennaltaehkäistä onnettomuuksia, vaan siihen tarvitaan useamman viranomaisen yhteistyötä. Eri viranomaisten ja tahojen yhteistyöllä voidaan lisätä valvonnan tehokkuutta ja vaikuttavuutta. Viranomaisyhteistyöllä pyritään ensisijaisesti turvallisuuden tuottamiseen valvontatyössä muun muassa vaihtamalla riskitietoa ja toteuttamalla tarvittavia toimenpiteitä, kuten yhteisiä valvontakäyntejä. Lisäksi pelastuslaitoksien välisellä yhteistyöllä pyritään yhdenmukaistamaan eri toimijoiden toimintatapoja. Pelastusviranomaisilla on lisäksi muiden viranomaisten työtä tukeva asiantuntijarooli.

Yhteistyön on tarkoitus olla säännöllistä ja suunnitelmallista, ja tätä varten on varmistettava, että kaikki olennaiset toimijat on tunnustettu, yhteistyön tavoitteet ja tarvittavat resurssit on määritetty sekä saadut hyödyt on arvioitu. Hyvä koordinaatio on edellytys onnistuneelle yhteistyölle. Varsinais-Suomen pelastuslaitos on viranomaisyhteistyön edelläkävijä, mutta yhteistyön kehittäminen on edelleen yksi laitoksen ja koko onnettomuusiennäköisyyden tavoitteita. Taulukossa 1 on esitelty pelastuslaitoksen ja eri viranomaisten rajapintoja.

	Yhteistyön rajapinnat										Pelastustoiminnan edellytykset	Ilmoitusvelvollisuudet muille viranomaisille	
	Yhteisvalvontakäynnit	Yleisötapahtumat	Asumisturvallisuus	Palontutkinta	Patoturvallisuus	Paloilmoitinlaitteet	Sammutuslaitteistot	Nuohoojien vikailmoitukset	Kemikaaliturvallisuus	Öljysäiliön turvallisuus			Eläinten hyvinvointi
Yhteistoiminta- viranomaiset													
Ensihoidosta vastaava	x	x	x										x
Kaavoittaja			x						x			x	
Kunnan eläinlääkäri	x		x							x			x
Muut pelastuslaitokset		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Rakennusvalvonta	x	x	x	x		x	x		x	x		x	x
Sosiaaliviranomainen	x		x										x
Ympäristöterveysvalvonta	x	x	x						x		x		x
Ympäristönsuojelu	x	x	x						x	x			x
AVI	x	x							x				x
ELY	x				x				x	x		x	x
Hätäkeskuslaitos						x	x						
OTKES				x									
Poliisi	x	x	x	x					x			x	x
Puolustusvoimat	x											x	
Trafi	x								x			x	
Tukes	x	x				x	x		x		x	x	x
Tulli	x												
Nuohoojat	x		x				x						
Tarkastuslaitokset	x					x	x		x	x	x	x	

Taulukko 1: Valvontayhteistyön rajapinnat, Suomen Kuntaliitto, 2018.

Yhteistoimintakäytännöistä muiden viranomaisten ja tahojen kanssa tunnistetaan seuraavia ominaisuuksia, jotka huomioidaan toiminnan suunnittelussa ja toteutuksessa:

- Toiminta on suunnitelmallista, riskiperusteista ja tehokasta
- Toiminnan tavoitteet ja painopisteet on määritetty
- Yhteistoiminnan periaatteista ja menettelyistä on sovittu
- Toiminnan tuloksia arvioidaan säännöllisesti ja toimintaa kehitetään

5.1 Viranomaisyhteistyö

Esimerkkejä eri viranomaisten kanssa tehtävästä yhteistyöstä:

- *Ilmoitusvelvollisuus:* Jos viranomaiset virkatoimiensa yhteydessä havaitsevat tai muutoin saavat tietää rakennuksessa, asunnossa tai muussa kohteessa ilmeisen palonvaaran tai muun onnettomuusriskin, heidän tulee mahdollisten salassapitosäännösten estämättä ilmoittaa asiasta alueen pelastusviranomaiselle. Ilmoitusvelvollisuus koskee myös kuntaa, muuta julkisyhteisöä ja näiden palveluksessa olevaa henkilöstöä sekä 18 §:n 2 momentissa tarkoitettua hoitolaitoksen ylläpidosta ja palvelu- ja tukiasumisen järjestämisestä huolehtivaa toiminnanharjoittajaa ja tämän palveluksessa olevaa henkilöstöä (Pel 42§)
- *Maankäytönsuunnittelu:* Pelastusviranomainen toimii asiantuntijana vastuualueellaan maankäytönsuunnittelussa ohjauksessa antamalla pyynnöstä lausuntoja sekä osallistumalla viranomaisyhteistyöpalaveriin.
- *Kuntien rakennusvalvontaviranomaiset:* Pelastuslaitos toimii asiantuntijana ja lausunnonantajana paloteknisten laitteiden ja palo- ja kemikaaliturvallisuusasioiden osalta. Pelastusviranomainen antaa asiantuntijalausuntoja rakennuslupakäsittelyyn rakennusvalvontaviranomaisen pyynnöstä. Suunnittelijoita ja rakentajia ohjataan yhteistyössä rakennusvalvontaviranomaisen kanssa. Pelastusviranomainen osallistuu rakentamiseen liittyviin tarkastuksiin ja katselmuksiin rakennusvalvontaviranomaisen pyynnöstä. Lisäksi pelastuslaitos suorittaa rakennusvalvontaviranomaisen pyynnöstä rakennuslupaa edellyttäviin hankkeisiin erillisiä väestönsuojatarkastuksia.
- *Turvallisuus- ja kemikaalivirasto, TUKES:* TUKES tarkastaa määrävälein kohteet, joissa vaarallisten kemikaalien käsittely on laajamittaista ja antaa niihin perustuvat luvat. Pelastuslaitoksen edustaja osallistuu tarkastuksiin niin sovittaessa mahdollisuuksien mukaan. Lisäksi pelastuslaitoksen ja TUKES:in kesken on tiedonvaihtoa sekä yhteistoimintaa kemikaalien ja räjähteiden valvonnassa Pelastuslaitos antaa myös lausuntoja TUKES:lle tarvittaessa.
- *Poliisi:* Pelastuslaitos tekee yhteistyötä esim. yleisötilaisuuksien, ilotulitusnäytösten ja ilotulitemyyntipaikkojen valvonnassa. Pelastuslaitos osallistuu viranomaisten suorittamiin yhteistarkastuksiin poliisin kanssa erillisen suunnitelman mukaisesti.

Tällaisia tarkastuksia ovat esim. anniskeluravintoloihin tehtävät teematarkastukset yhdessä poliisin ja aluehallintoviranomaisen kanssa. Tarvittaessa poliisilta voidaan pyytää virka-apua, jos se on tarpeen palotarkastuksen ja muun valvontatehtävän toimittamiseksi.

- *Ympäristöterveydenhuolto:* Pelastuslaitos tekee yhteistyötä terveystarkastajien kanssa esim. yleisötapahtumien ja ravintoloiden valvonnassa. Myös ns. siivottomuus tapauksiin liittyvät tarkastukset suoritetaan yhteistyössä terveystarkastajan kanssa
- *Kuntien sosiaali- ja terveystoimitoimi:* Pelastuslaitos tekee mm. yhteistyötä erityisryhmien turvallisen asumisen edistämiseksi kuntien sosiaali- ja terveysviranomaisten kanssa sekä yhteisiä valvonta- tai neuvontakäyntejä.
- *Aluehallintoviranomainen:* Aluehallintoviranomainen suorittaa oman suunnitelmansa mukaista valvontaa sosiaali- ja terveydenhuollon luvanvaraisissa kohteissa. Pelastuslaitos toimittaa palotarkastuspöytäkirjan tarvittaessa kohteita valvoville viranomaisille ja osallistuu mahdollisuuksien mukaan yhteistarkastuksiin. Pelastuslaitos antaa mm. anniskelulupahakemuksiin lausuntoja ja suorittaa yhteistyössä tarkastuksia anniskeluravintoloissa. Näiden lisäksi tehdään tarvittaessa yhteistyötä työsuojelun vastuualueen kanssa.
- *Hätäkeskuslaitos:* Pelastusviranomainen saa hätäkeskukselta käyttöönsä paloilmoittimia koskevaa luettelotietoa ja pelastusviranomaisen tehtäviin kuuluu ilmoittaa uusien paloilmoittimien osalta, milloin ne voidaan liittää hätäkeskukseen.
- *Huoltovarmuuskeskus:* Pelastuslaitos tekee yhteistyötä huoltovarmuuskeskuksen kanssa alueen YTS kohteiden valvonnassa.
- *Rajavartiolaitos, Tulli ja Puolustusvoimat:* Pelastuslaitos tekee yhteistyötä rajavartiolaitoksen, tullin ja puolustusvoimien kanssa liittyen erityisesti näiden hallinnassaan olevien kohteiden valvonnassa.
- *Muut pelastuslaitokset:* Yhteistyötä tehdään pelastuslaitoksien yhteisissä asiantuntijaverkostoissa. Valvonnan kannalta merkittävimmät asiantuntijaverkostot ovat valvonnan, rakentamisen, kemikaaliasiantuntijoiden sekä tapahtumaturvallisuuden asiantuntijaverkostot.

5.2 Muut yhteistyötahot

- *Hyväksytyt tarkastuslaitokset:* Pelastuslaitos osallistuu resurssien mukaan tarkastuslaitosten tekemiin pelastustoimen laitteiden toimintavarmuuteen liittyviin tarkastuksiin valvontakohteissa. Tämän lisäksi tehdään yhteistyötä ja tiedonvaihtoa tarkastuslaitosten kanssa.
- *Vakuutusyhtiöt ja onnettomuustutkintakeskus:* Pelastuslaitos hyödyntää tapauskohtaisesti valvonnassa onnettomuustutkinnassa saatua tietoa sekä mm. vakuutusyhtiöiden suojeleohjeita.

- *Nuohoojat:* Pelastuslaitos ottaa vastaa nuohoojien lakiin perustuvia ilmoituksia ja suorittaa niiden perusteella tarvittavia toimenpiteitä, kuten tarkastuksia. Nuohoojilta voidaan pyytää myös asiantuntijalausuntoja sekä suorittaa tarvittaessa yhteistarkastuksia.
- *Muut kumppanit tai sidosryhmät:* Muita kumppaneita tai sidosryhmiä joiden kanssa tehdään yhteistyötä ovat mm. kiinteistöliitto, isännöintiliitto, kuntien vuokratiloyhtiöt sekä 3. sektori.

6 VALVONTATOIMINNAN PERIAATTEET

6.1 Valvontakohteen profilointi ja määrittely

Palotarkastus kohdennetaan valvontarekisterissä yleensä rakennukseen. Samalla kiinteistöllä voi olla useita rakennuksia, mutta yksi toimija. Toisaalta taas yhdessä rakennuksessa voi olla useita toimijoita. Koska valvontakohteet (rakennukset) ja niissä oleva toiminta voivat vaihdella hyvinkin paljon, on tarkoituksenmukaista, että kohteet luokitellaan toiminnallisiksi kokonaisuuksiksi. Yhteen toiminnalliseen kokonaisuuteen tehty palotarkastus kirjataan valvontarekisterissä yhdeksi tarkastukseksi (laskutetaan myös yhdestä tarkastuksesta ja mahdollisista lisätunneista).

Toiminnallinen kokonaisuus määritellään rakennuspaikalla olevien rakennusten, toiminnan, vastuujon ja tarkoituksenmukaisuuden lähtökohdista. Esimerkiksi kauppakeskus, jossa on monta toimijaa, luokitellaan yhdeksi valvontakohteeksi. Teollisuuskokonaisuus, jossa on useita rakennuksia, luokitellaan myös yhdeksi valvontakohteeksi.

6.2 Palotarkastuksen suorittaminen

Palotarkastuksia ja muita valvontatehtävän edellyttämiä toimenpiteitä saa suorittaa vain alueen pelastusviranomaisen. Palotarkastuksen tavoitteena on tarkastettavan kohteen kokonaisvaltainen turvallisuus, korostaen kohteen omaa turvallisuuskulttuuria ja vastuuta onnettomuuksien ehkäisyssä.

Palotarkastuksella valvotaan, että:

- rakennus tai rakennelma, sen ympäristö ja muut olosuhteet tarkastuskohteessa ovat turvalliset
- kiinteistön omistaja tai haltija on varautunut onnettomuuksien ehkäisyyn ja vahinkojen torjuntaan säädöksissä vaaditulla tavalla
- rakennus on ympäristöineen paloturvallisuutta ajatellen vähintään rakennusluvan mukaisessa kunnossa
- säädöksissä vaadittujen automaattisten sammutus- ja paloilmoitinlaitteistojen sekä muiden turvallisuutta edistävien laitteiden ja laitteistojen kunnossapito ja tarkastukset on tehty vaatimusten mukaisesti

Palotarkastuksella kiinnitetään huomiota seuraaviin seikkoihin:

- henkilökunnan valmiudet, koulutus ja turvallisuuskulttuuri
- rakennuksen pelastussuunnitelma
- rakennuksen henkilö- ja paloturvallisuus
- pelastuslaitoksen operatiivisen toiminnan edellytykset

Kemikaaliturvallisuussäädösten perusteella pelastusviranomaisen tekemässä tarkastuksessa tulee edellä mainittujen seikkojen lisäksi kiinnittää erityisesti huomiota:

- tuotantolaitoksen turvalliseen käyttöön
- laitoksen rakenteiden, laitteistojen ja varusteiden kunnossapitoon
- pelastustoiminnan organisointiin

Kohde tarkastetaan asiakirjojen perusteella ja/tai pistokokein. Kaikkia yksityiskohtia ei ole aina tarpeen käydä läpi. Palotarkastuksella tulee aina olla läsnä kohteen edustaja. Tarkastuskohteen edustajana tulee yleensä olla omistaja, haltija tai näille suoraan vastuussa oleva turvallisuusasioista vastaava henkilö (esim. toimitusjohtaja, isännöitsijä, turvallisuuspäällikkö tai tarkastettavan osaston toiminnasta vastaava henkilö).

Valvontakohteeseen ollaan yhteydessä hyvissä ajoin (noin 14 vuorokautta) ennen tarkastusta puhelimitse, sähköpostitse tai ennakkokirjeellä, jolla informoidaan tulevasta tarkastuksesta.

6.3 Annettujen korjausmääräysten valvonta

Mikäli valvontatoiminnan yhteydessä havaitaan palo- tai henkilöturvallisuudessa puutteita, tulee palotarkastuspöytäkirjaan kirjoittaa yksiselitteiset korjausmääräykset säädös viitteineen sekä määräaika toimenpiteen korjaamiseksi. Mikäli havaittu puute on huomattava, on annettua korjausmääräystä valvottava jälkitarkastuksella. Muissa tapauksissa jälkivalvontaa voidaan suorittaa muulla luotettavalla valvontatoimenpiteellä, kuten esimerkiksi asiakkaan tekemän ilmoituksen, sähköpostin, kolmannen osapuolen tarkastus-, puhdistus- tai korjauspöytäkirjan toimittamisen tms. perusteella. Muut jälkivalvontatoimenpiteet kirjataan asiakirjavalvonnaksi.

Jälkitarkastuksen ajankohta tai muu jälkivalvontamenettely sovitaan tehtyjen havaintojen (palotarkastuksen) yhteydessä ja se kirjataan palotarkastuspöytäkirjaan. Jälkipalotarkastuksella tarkastetaan, että puutteet on korjattu annettujen määräysten mukaisesti. Huomattavia puutteita palo- ja henkilöturvallisuudessa, joita on valvottava paikan päällä tehtävällä jälkipalotarkastuksella ovat mm.:

- vakavat puutteet poistumisjärjestelyissä
- turvallisuutta ylläpitävän laitteen toimimattomuus tai vakava puute

- useita merkittäviä puutteita palo- tai henkilöturvallisuudessa
- asiakas ei tee ilmoitusta annettujen korjausmääräysten suorittamisesta

Jos valvontatehtävissä tai muutoin havaittu puutteellisuus tai virheellinen menettely aiheuttaa välittömän tulipalon tai muun onnettomuuden vaaran, pelastusviranomaisella on oikeus tarvittaessa heti keskeyttää toiminta ja määrätä onnettomuuden ehkäisemiseksi välttämättömistä toimenpiteistä. Määräystä on heti noudatettava.

Mikäli jälkivalvonta ei tuota toivottua tulosta voidaan, joutua käyttämään hallintopakkeinoja (teettäminen, uhkasakko). Tietyissä tapauksissa pelastusviranomainen voi myös tehdä poliisille ilmoituksen pelastuslakirikkomuksesta.

Korjausmääräysten määräaikojen määrittely

Pelastusviranomaisen antamille korjausmääräyksille on aina määriteltävä määräaika. Annetuille suosituksille ei tarvitse määritellä määräaikaa. Määräaikaa määriteltäessä on huomioitava puutteen merkittävyys kohteen palo- ja henkilöturvallisuudelle sekä korjaustoimenpiteiden vaativuus. Seuraavassa on esitetyt perusteet määräajan määrittelemiselle ovat esimerkkitapauksia:

Toiminnan keskeyttäminen:

- välitön tulipalon tai muun onnettomuuden vaara, määrätään myös onnettomuuden ehkäisemiseksi välttämättömistä toimenpiteistä

Heti annettava korjausmääräys tai -kehotus:

- Turvallisuus puute on heti korjattavissa eli määrätty toimenpide pystytään suorittamaan kiinteistön omistajan tai haltijan toimesta tarkastuksen aikana. Tällöin puutetta ei enää ole, joten määräaikaa ei määritellä ja kirjataan pöytäkirjaan vain huomiona.

1- 2 kk – merkittävät puutteet, jotka korjattavissa vähäisillä resursseilla:

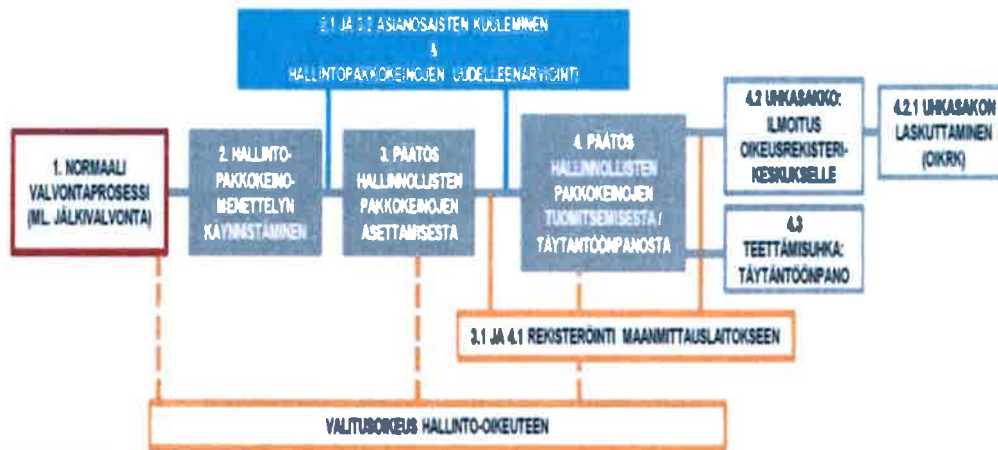
- sammutus- ja pelastuslaitteet epäkunnossa, mikäli ei vaaranna välitöntä turvallisuutta
- uloskäytävän puutteet
- muut yksinkertaiset, mutta kuitenkin merkittävät palo- tai henkilöturvallisuuden puutteet

3-6 kk – vaikeasti korjattavissa olevat puutteet, joiden turvallisuusmerkitys ei ole suuri:

- sinänsä toimivan järjestelyn muutos/parantaminen esim. poistumisopasteiden yhtenäistäminen
- jätekatoksen siirtäminen
- toimenpiteet, jotka vaativat esim. kaivuutöitä tai rakennuslupamenettelyä
- väestönsuojan puutteet

6.4 Hallintopakkeineot

Hallinnollisia pakkokeinoja käytetään silloin, kun asianosainen ei ryhdy tarvittaviin toimenpiteisiin määräysten noudattamiseksi, eivätkä muut valvontatoimenpiteet asianosaisen velvoittamiseksi noudattamaan määräyksiä ole riittäviä tai tarkoituksenmukaisia. Kuvassa 1 on esitetty pelkistetysti hallintopakkeineiden prosessikuvaus. (kuva 1)

Kuva 1: Hallintopakkeineiden pelkistetty prosessikuvaus

6.5 Palotarkastuspöytäkirja ja sen toimittaminen asiakkaalle

Palotarkastuksesta on laadittava aina pöytäkirja. Palotarkastuspöytäkirjaan tulee kirjata:

- tarkastuslaji (yleinen, erityinen, ylimääräinen tai jälkitarkastus)
- yksilöidä tarkastuskohde
- tarkastusväli
- tarkastukseen osallistuneiden nimet
- tarkastuksen kulku
- tarkastajan tekemät keskeiset havainnot
- tarkastettavan kohteen edustajan esittämä selvitys
- johtopäätökset ja niiden perustelut
- annetut korjausmääräykset säädösviitteineen
- jälkivalvonta määräaika ja tapa (mikäli sellainen pidetään)
- laskutustiedot

Palotarkastuspöytäkirjaan tulee aina liittää valitusosoitus. Lähtökohtaisesti palotarkastuspöytäkirja on julkinen asiakirja.

Palotarkastuspöytäkirja laaditaan sähköiseen järjestelmään. Vain poikkeustapauksissa voidaan kirjoittaa pöytäkirja paikan päällä käsin. Rajattuja poikkeustapauksia ovat mm. ravintoloiden teematarkastukset tai yleisötapahtumien tarkastukset sekä ilotulitteiden myynnin ja varastoinnin kausitarkastukset. Nämä pöytäkirjat on kirjattava kuitenkin myös kokonaisuudessaan sähköiseen järjestelmään.

Palotarkastuksen suorittaja vastaa ja huolehtii asiakkaalle toimitettavan palotarkastuspöytäkirjan lähettämisestä.

6.6 Palotarkastuksen maksullisuus ja laskutus

Pelastuslain (379/2011) 96 § mukaan pelastuslaitos voi periä maksun valvontasuunnitelman mukaisen palotarkastuksen tai muun valvontatoimenpiteen suorittamisesta.

Alueen pelastustoimen tulee määrätä suoritteistaan perimät maksut erillisen päätöksen mukaan siten, että ne vastaavat suuruudeltaan enintään suoritteen tuottamisesta alueen pelastustoimelle aiheutuneiden kokonaiskustannusten määrää. Maksu koostuu perusosasta sekä tuntiveloituksesta. Maksun perusteet muodostuvat esim. yksittäisen kohteen osalta seuraavista työvaiheista:

- tarkastusajankohdasta sopiminen (puhelimitse tai kirjeitse)
- valvontakohteen taustatietojen selvittäminen (aiemmat palotarkastukset, muiden viranomaisen tai tahojen tekemät tarkastukset ja havainnot sekä PRONTO-tietojen tarkastaminen)
- matka-aika kohteeseen ja takaisin
- varsinaiseen palotarkastukseen kulunut aika
- pöytäkirjan tekeminen ja lähettäminen asiakkaalle
- tarkastuksen kirjaaminen tietojärjestelmään ja pöytäkirjan arkistointi
- laskutusmääräyksen tekeminen taloushallinnolle.

Edellä luetelluista työtehtävistä varsinaiseen kohteessa tapahtuvaan palotarkastukseen kuluu noin 2 h ja muihin tehtäviin noin 2 h aikaa. Tästä 4 tunnista ainoastaan tarkastukseen suoritettava 2 tuntia on laskutettavaa toimintaa.

Palotarkastuksen maksuista vastaa rakennuksen omistaja tai omistajan ja haltijan keskinäisen sopimuksen (esimerkiksi vuokrasopimus) mukaan haltija. Toimintaa rakennuksessa tai muussa valvottavassa kohteessa voi kuitenkin harjoittaa rakennuksen omistajan ja haltijan ohella myös muu oikeushenkilö. Tällainen on esimerkiksi toiminnanharjoittaja. Viimeksi mainitussa tilanteessa pelastuslaitos kohdistaa valvonnan toiminnanharjoittajaan ja perii tältä palotarkastuksesta aiheutuvan maksun.

Tarkastuksen yhteydessä tarkistetaan laskutustietojen ja pöytäkirjan vastaanottajan oikeellisuus. Epäselvissä tapauksissa lasku osoitetaan palotarkastuksessa mukana olevalle edustajalle.

6.7 Valvontatietojen käsittely, niiden luovuttaminen ja julkisuus

Käsittely:

Palotarkastuksen suorittanut henkilö vastaa pöytäkirjan oikeellisuudesta. Palotarkastuksen yhteydessä tarkastettavasta kohteesta kerätään tarpeellinen tieto pelastuslaitoksen valvontarekisteriin. Tietojen keräämisestä vastaa tarkastuksen suorittanut pelastusviranomainen. Määräaikaisten palotarkastusten yhteydessä varmistetaan, että pelastuslaitoksen käytössä olevat kohderekisteritiedot ovat ajan tasalla.

Julkisuus ja luovuttaminen:

Pelastusviranomaisen tekemän palotarkastuspöytäkirjan julkisuus ja sen luovuttamisperiaatteet perustuvat lakiin viranomaisten toiminnan julkisuudesta (621/1999). Julkisuusperiaatteena on, että palotarkastuspöytäkirja on julkinen asiakirja, ellei sitä ole perustelluista syistä luokiteltu salaiseksi. Tällöinkin salaus koskee vain niitä pöytäkirjan kohtia, jotka ovat perusteltavissa säädöksissä esitetyillä kohdilla (Laki viranomaisten toiminnan julkisuudesta 621/1999, 24§). Pelastusviranomaiseksi nimetty henkilö voi tehdä päätöksen palotarkastuspöytäkirjan luovuttamisesta. Tietojen salaamisen päättää valvontatehtävän suorittanut pelastusviranomainen.

Palotarkastuspöytäkirjan luovuttamisessa noudatetaan alla kirjattua yleisperiaatetta:

- Varsinais-Suomen pelastuslaitoksella valvontatoimeen liittyvän asiakirjan saa luovuttaa ulkopuoliselle ainoastaan erikseen nimetyt henkilöt.
- Palotarkastuspöytäkirja voidaan luovuttaa niillä edellytyksin mitä laki viranomaisten toiminnan julkisuudesta 621/1999 erikseen määrittelee.

Mikäli palotarkastuspöytäkirjaa ei voida luovuttaa (esim. pyynnön epämääräisyyden vuoksi tai salaiseksi luokiteltujen asiakirjojen takia), siitä tehdään kirjallinen päätös perusteluineen (kieltäytymisen syy) ja muutoksenhakuohjeineen (621/1999 14§).

Palotarkastuspöytäkirja, muu valvontatoimintaa koskeva asiakirja tai asiakirjan osa voidaan luokitella salaiseksi. Salassa pidettävää asiakirjaa tai kopiota ei saa näyttää eikä luovuttaa sivulliselle. Valvontatoimintaan liittyviä salassa pidettäviä asiakirjoja (tai osia niistä) voi olla esimerkiksi:

- valvontatoimintaan tai palontutkintaan liittyvät asiakirjat, jotka on toimitettu (tai tehty yhteistyössä) poliisille, esitutkintaviranomaiselle ja syyttäjälle jatkotoimenpiteitä varten (621/1999, 24§ 3 mom.)
- vankilaa, poliisilaitosta, tullia tms. tilaa koskeva valvonta-asiakirja, jos siihen on kirjattu tiloja koskevia tarkempia tai yksityiskohtaisempia tietoja (621/1999, 24§ 5 mom.)
  - jos asiakirjaan on kirjattu tietoja turvajärjestelyistä siten, että tietojen perusteella järjestelmän tarkoituksenmukainen toiminta voi vaarantua. Huomioitava mm. yhteiskunnan infrastruktuuriin liittyvissä teknisissä tiloissa (621/1999, 24§ 7 mom.)

- jos asiakirjaan on kirjattu tietoja varautumiseen liittyvistä järjestelyistä siten, että tietojen perusteella suunniteltu toiminta voi vaarantua (621/1999, 24§ 8 mom.)
- onnettomuutta tai onnettomuuteen liittyvien osallisten tietoja sisältävät asiakirjat, jos tieto vaikeuttaa tutkintaa tai heikentää uhrin oikeuksia tai oikeusturvaa (621/1999, 24§ 8 mom.)
- jos asiakirjaan on kirjattu tietoja puolustusvoimien kohteista siten, että tietojen perusteella toiminta voi vaarantua tai se heikentää kohteen turvallisuutta (621/1999, 24§ 10 mom.)
- valvonta-asiakirjat, jotka sisältävät tietoja liike- tai ammattisalaisuudesta. Tällaisia tietoja voivat olla esimerkiksi prosessissa käytettävien vaarallisten aineiden tietoja tai niiden määriä (621/1999, 24§ 20 mom.)
- valvonta-asiakirjat, jotka sisältävät tietoja sosiaalihuollon asiakkaasta tai asiakirjassa on henkilön terveydentilaa koskevia tietoja. Pelastuslain 42§ perusteella tehdyt ilmoitukset ja siihen liittyvät asiakirjat voivat sisältää edellä mainittuja tietoja. (621/1999, 24§ 25 mom.)
- mikäli asiakirja sisältää henkilön salaiseksi luokiteltuja yhteystietoja (621/1999, 24§ 31 mom.)

7 Varsinais-Suomen pelastuslaitoksen onnettomuuksien ehkäisy/valvontatoiminnan painopistealueet 2021

Varsinais-Suomen pelastuslaitoksen valvonnan/onnettomuuksien ehkäisy painoalueina vuonna 2021 ovat:

- Paloriskiasuminen
- Tulipysäkki – lasten ja nuorten sytyttämät tulipalot
- Neuvontapalveluiden kehittäminen
- Turvallisuusviestinnän kehittäminen

Varsinais-Suomen pelastuslaitos on merkittävä toimija maakunnallisen ja valtakunnallisen turvallisuuden tuottamisessa ja kehittämisessä. Varsinais-Suomen pelastuslaitos on aktiivisesti mukana myös muun muassa seuraavissa maakunnallisissa ja merkittävässä hankkeissa ja tapahtumissa sekä asiantuntija verkostoissa vuoden 2021 aikana.

Maakunnalliset hankkeet ja tapahtumat:

- Espoo – Salo oikoratahanke
- Turun ratapihan kehittäminen
- Turun elämyskeskus
- E18 tiehen liittyvät hankkeet (esim. Raision tunneli)
- Tall Ship Race 2021
- Naantalin asuntomessut 2022
- Jukolan viestit 2022

Valtakunnalliset verkostot:

- Valvonnan asiantuntijaverkosto

- Rakentamisen asiantuntijaverkosto
- Yleisötapahtumien asiantuntijaverkosto
- Kemikaaliasiantuntijoiden asiantuntojaverkosto
- Viestinnän asiantuntijaverkosto
- Riskiasumisen asiantuntijaverkosto

7.1 Paloriskiasuminen

Pelastuslain 379/2011 42§ mukaan, jos viranomaiset virkatoimiensa yhteydessä havaitsevat tai muutoin saavat tietää rakennuksessa, asunnossa tai muussa kohteessa ilmeisen palonvaaran tai muun onnettomuusriskin, heidän tulee mahdollisten salassapitosäännösten estämättä ilmoittaa asiasta alueen pelastusviranomaiselle. Ilmoitusvelvollisuus koskee myös kuntaa, muuta julkisyhteisöä ja näiden palveluksessa olevaa henkilöstöä sekä lain 18 §:n 2 momentissa tarkoitettua hoitolaitoksen ylläpidosta ja palvelu- ja tukiasumisen järjestämisestä huolehtivaa toiminnanharjoittajaa ja tämän palveluksessa olevaa henkilöstöä.

Pelastusviranomaisen on reagoitava tehtyyn ilmoitukseen välittömästi. Lisäksi annettujen korjausmääräysten noudattamista on aina valvottava jälkipalotarkastuksella tai asiakirjavalvontana. Ensisijainen ilmoitustapa on erillinen ilmoituslomake. Mikäli ilmoitus tehdään puhelimitse tai sähköpostilla, ilmoituksen vastaanottava pelastusviranomaisen kirjaa tiedot ilmoituslomakkeelle.

Yleensä ilmoitukset liittyvät huoneistossa tai kiinteistössä havaittuun palokuormaan, viallisiin sähkölaitteisiin tai siivottomuuteen. Lisäksi ilmoituksen syynä voi olla henkilön toimintakyky, rakenteellinen vaurio, terveydelliset tekijät tai vaaralliseksi havaitut laitteet. Koska syyt palovaaraan tai onnettomuusriskiin ovat usein useasta eri tekijästä johtuvia, pelastusviranomaisen tulee tarvittaessa liittää tehtävän hoitoon myös muita tahoja.

Yleisluonteinen vastuujako ns. paloriskiasuntojen valvonnassa:

- *Taloyhtiö:* Taloyhtiöllä on ensisijainen vastuu huomauttaa asukasta palokuormasta, paloriskistä, siivottomuudesta yms. (Taloyhtiöllä myös vuokra-asukkaan häätöoikeus tai osakehuoneiston haltuunottomahdollisuus määrääjäksi)
- *Sosiaaliviranomainen:* Asunnon siivottomuus johtuu usein sosiaalisesta tai mahdollisesti terveydellisestä ongelmasta. Tällöin on arvioitava sosiaalisen tuen tarve. Lisäksi on arvioitava lastensuojeluilmoituksen tarve, mikäli asunnossa on alaikäisiä lapsia.
- *Terveysviranomaisen:* Siivottomuus, jätteiden kasaantuminen sekä pieneliöt ovat asukkaalle terveysriski. Tällöin on arvioitava asuntoon liittyvät terveydelliset haitat sekä asukkaalle terveydellisen tuen tarve. Lisäksi on arvioitava eläinsuojeluilmoituksen tarve, mikäli asunnossa on eläimiä.
- *Poliisi:* Havainnot tai epäilyt huumausaineista, ampuma-aseita, räjähteistä tai muista rikosnimikkeistä on ilmoitettava poliisille. Myös mahdollinen väkivallanuhka tai tarkastustapahtumaan liittyvä virka-avunpyyntö edellyttää poliisin läsnäoloa.

- *Pelastusviranomainen*: Huoneiston palokuorman arviointi, teknisiin laitteisiin tai tulisijoihin liittyvät palovaaran tai onnettomuusriskin arvioinnit sekä poistumisturvallisuuden valvonta kuuluvat pelastusviranomaisen vastuualueeseen.

Varsinais-Suomen pelastuslaitos saa vuosittain noin 300-500 ilmoitusta paloriskiasunnosta. Varsinais-Suomen pelastuslaitoksen arvion mukaan yhteiskunnan palvelurakenteiden ja toimintaympäristössä tapahtuva muutos tulee lisäämään tulevana vuosina paloriski ilmoitusten määrää merkittävästi.

7.2 Tulipysäkki -toimintamalli

Tulipysäkki -toimintamallissa puututaan luvattomaan tulenkäsittelyyn, kun kyseessä on alaikäisiä lapsia tai nuoria. Pelastusviranomainen tekee yhteistyötä sosiaalityöntekijöiden ja poliisiin kanssa. Lapsi tai nuori, kun jää kiinni luvattomasta tulenkäsittelystä pidetään hänelle keskustelutilaisuus, josta käytetään nimitystä interventio. Interventioon kutsutaan sytytellyt lapsi tai lapset ja heidän huoltajansa. Tilaisuudessa on aina mukana pelastusviranomainen ja sosiaalityöntekijä. Tapauksen luonteesta ja tekijöiden iästä johtuen poliisi osallistuu tarvittaessa tai poliisiin niin halutessaan.

Viime vuosien aikana lasten ja nuorten sytyttämät tulipalot ovat olleet jälleen kasvussa usean hiljaisemman vuoden jälkeen. Varsinais-Suomen pelastuslaitos tulee keskittämään palveluitaan lasten ja nuorten tulipalojen vähentämiseksi vuoden 2021 aikana mm. tarjoamalla tulipysäkki kiertueen alueen kouluille. Lisäksi tehostetaan ennaltaehkäisevää toimintaa. Tähän pyritään mm. kehittämällä tapoja, joilla saadaan paremmin tietoa ongelma-alueista ja mahdollisista kohderyhmistä, joiden tavoittamisella saavutetaan parhaat tulokset (nuorten käyttämät sosiaalisen median alustat, joissa videot tuhotöistä yleensä leviävät sekä laaja-alaisempi yhteistyö eri toimijoiden kanssa esim. koulun kunnossapidosta vastaavat tahot sekä nuorisotyöntekijät).

7.3 Neuvontapalveluiden kehittäminen

Valvontasuunnitelmakaudella kehitetään pelastuslaitoksen neuvontapalveluja asiakkaiden tarpeet huomioiden. Palvelujen kehittämisessä hyödynnetään sähköisiä palvelualueita sekä uusia teknisiä apuvälineitä testaten ja henkilöstöä kouluttaen. Pelastuslaitoksen neuvontapalvelun kautta voi asiakas saada mm. ohjeita, neuvontaa ja opastusta paloturvalliseen rakentamiseen, pelastussuunnitelmien laadintaan ja muihin onnettomuuksien ehkäisyyn liittyviin kysymyksiin.

7.4 Turvallisuusviestinnän kehittäminen

Turvallisuusviestinnällä tarkoitetaan tässä yhteydessä kokonaisuutta, joka koostuu turvallisuusneuvonnasta, -koulutuksesta ja -valistuksesta. Turvallisuusviestinnäksi voidaan katsoa myös esimerkiksi sosiaalisen median opastavat videot ja muut julkaisut. Turvallisuusviestinnän tavoitteena on, että ihmiset ja yhteisöt osaavat itse omassa ympäristöissään ja toiminnoissaan ennaltaehkäistä tulipaloja ja muita onnettomuuksia.

Turvallisuusviestinnän toteuttamisessa pyrimme toteuttamaan Sisäministeriön asettaman onnettomuuksien ehkäisyn toimintaohjelman tavoitteita. Toimintaohjelman lähtökohtana on lisätä onnettomuuksien ehkäisyjen palveluiden vaikuttavuutta, ihmislähtöisyyttä ja ilmiökeskeisyyttä.

Valvontasuunnitelmakaudella turvallisuusviestintää tullaan kehittämään siten, että riskienhallinta osallistuu osaltaan turvallisuusviestinnän sisältöjen tuotantoon ja asiasisällön muodostamiseen yhdessä viestinnän kanssa. Resurssien käyttö ja tarve arvioidaan erikseen.

Varsinais-Suomen pelastuslaitoksella on koronaviruspandemian aikana tehostettu turvallisuusviestintää merkittävästi, jonka vuoksi viestintään on lisätty henkilöresursseja myös riskienhallinnasta. Tästä toimintamallista saatujen hyvien kokemusten pohjalta pyritään jatkossa tuottamaan turvallisuusviestinnän materiaalia suunnitellusti ja aiempaa enemmän ilmiölähtöisesti. Vuonna 2020 ilmiölähtöisyydellä on saavutettu median huomiota ja pystytty kohdentamaan viestintää eri kohderyhmille oikea-aikaisesti. Tästä esimerkkinä on mökin turvallisuudesta kertova video, jolla tavoitettiin yli 800 000 ihmistä juuri mökkikauden alkaessa. Syynä suureen tavoittavuuteen oli pääasiassa se, että aihe oli ajankohtainen ja video levisi eri medioiden kautta koko Suomeen.

Riskienhallinnan osalta myös turvallisuusviestinnän materiaalien päivitys ja yhdenmukaistaminen on ajankohtaista. Ohjeet sekä alustat muuttuvat nykyään nopeasti, jonka vuoksi jatkuvalla kehitystyöllä olisi tarvetta.

8 VALVONNAN RESURSSIT JA SEURANTA

8.1 Koulutus ja osaaminen

Palotarkastuksia ja muita 78 §:n mukaisen valvontatehtävän edellyttämiä toimenpiteitä saa suorittaa vain alueen pelastusviranomaiseksi määrätty pelastusviranomainen. Valvontatyötä tekeville henkilöille ei ole lainsäädännössä asetettu pätevyysvaatimuksia, vaan pelastuslaitos määrittelee tarvittavat tiedot ja taidot rekrytointivaiheessa.

Palotarkastajan työ on ollut suuressa muutosvaiheessa viimeisimmän pelastuslain 379/2011 voimaantulon ja valvontasuunnitelmien käyttöönoton myötä.

Lainsäädännön muutokset ja valvontasuunnitelman mukaiseen valvontaan siirtyminen sekä suoritteiden muuttuminen maksulliseksi asettaa paineita osaamisen tarkempaan seuraamiseen ja ennaltaehkäisevän työn laadun arviointiin. Työn seurannan painopistettä on siirrettävä määrällisten tavoitteiden arvioinnista enemmän kohti vaikuttavuutta, laadun arviointia ja sen valvontaa.

Onnettomuuksien ehkäisy ja valvontatoiminta on vaativaa ja monipuolista asiantuntijatyötä, joka edellyttää laajaa ja syvällistä osaamista. Henkilöstöltä tarvitaan riittävän laajan kokonaiskuva ja

osaaminen pelastustoiminnasta sekä onnettomuuksien ehkäisystä sekä pelastustoimesta yleensä, jotta voi suorittaa valvontatoimintaa edes perustasolla. Työnantajan on tarjottava riittävä koulutus ja muu tuki tehtävissä menestymiseksi, sekä henkilöillä tulee olla myös valmiudet kehittää ammattitaitoaan oma-aloitteisesti.

Valvontatyötä tekevä henkilö tarvitsee työssään laaja-alaista osaamista myös muilta osa-alueilta, kuin vain pelastustoimesta. Työssä korostuu paloturvallisuuden lisäksi turvallisuuskulttuurin ja sen ilmentymien tuntemus, asiakaspalvelutaidot, rakennustekniikan tuntemus sekä kemikaaliasioiden tietämys. Palotarkastajaa voidaankin pitää turvallisuusalan moniosaajana. Osaaminen vaatii jatkuvaa kehittämistä, jotta muuttuvien säädösten ja toimintaympäristön asettamat vaatimukset osataan ottaa huomioon työssä.

Parhailtaan on käynnissä sisäministeriön asettama Pelastustoimen ja siviilivalmiuden suorituskyky ja suunnitteluperusteet –hanke, jossa myös onnettomuuksien ehkäisy mukaan lukien valvonnan nykyinen suorituskyky ja suorituskykyvaatimukset määritellään kansallisesti.

8.2 Resurssit

Valvontatehtävän hoitaminen vaatii käytännössä niin sanotun valvonnan vastuuryhmän sekä muun suorittavan henkilökunnan, jossa hyödynnetään tarvittavin osin koko henkilöstövoimavaraa. Valvonnan vastuuryhmä koostuu valvontaa päätoimisesti suorittavista henkilöistä, joille varataan eniten työaikaa valvontatehtävien suorittamiseen. Lisäksi vastuuryhmän henkilöt huolehtivat erilaisista vastuutehtävistä valvonnan kokonaisuuden toteuttamisessa.

Pelastustoiminnan ja ensihoidon vastuualueiden tehtäviin kuuluu osaltaan asuinrakennusten valvonta sekä yritys- ja laitoskohteiden valvonta sekä yleisötilaisuuksien ja tapahtumien valvonta.

Valvontatyöhön tarvittavien resurssien määrä palvelutasopäätöskaudella 2021

– 2025 arvioidaan suoritettavien toimenpiteiden lukumäärän sekä valvontatehtävään keskeisesti liittyvän muun onnettomuuksien ehkäisytyön työmäärätarpeen perusteella. Huomioitavaa on, että valvontatyötä tekevän päätoimisen henkilöstön työnkuvaan kuuluu myös muita onnettomuuksien ehkäisytyöhön liittyviä tehtäviä, kuten maankäytön suunnittelun ja rakentamisen ohjausta, palontutkintaa sekä turvallisuusviestinnän tehtäviä. Tarvittaessa henkilöstö osallistuu myös muihin pelastuslaitoksen tehtäviin, kuten johtokeskustyöskentelyyn.

8.3 Valvonnan seuranta

Valvontatoiminta on muuttunut ja on vieläkin muuttumassa entistä nopeatempoisemmaksi kehittyneen informaatioaikakauden myötä. Pelastuslaitoksen on varauduttava nopeasti kehittyviin tilanteisiin (esim. ilmiö), jotka edellyttävät nopeaa reagointia ja palvelutuotannon suhteuttamista tilanteen vaatimalla tavalla. Esimerkkinä nopeaa reagointia vaativista ja resurssia vaativista valvontatehtävistä viime vuosilta on mm. pakohuoneiden turvallisuuden kartoittaminen kansallisesti

Puolassa 5 teini-ikäisen nuoren kuolemaan johtaneen pakohuonepalon vuoksi, avotulentekoon liittyvä valvonta ja kieltorajoitukset useampana hellekesänä sekä vuosittain lisääntyneet ilmeiseen palo- tai onnettomuusvaaran liittyvät paloriski-ilmoitukset. Pelastusviranomaisen tulee myös jatkossa paremmin valvontatoiminnassaan huomioida mahdolliset muut riskit valvonnan suorittamiseksi tästä esimerkkinä 2020 alkanut Covid-19 tilanne.

Pelastuslaitos on tehostanut yhteistyötä valvonnan toteuttamisessa etenkin seuraavien keskeisten viranomaisten kanssa: Lounais-Suomen poliisi, rakennusvalvonta, ympäristöviranomainen, AVI, Tukes ja sosiaali- ja terveystieteiden viranomaiset. Hyvän viranomaisyhteistyön tulokset näkyvät muun muassa lisääntyneinä ilmoituksina paloriskikohteista ja näiden ennaltaehkäisyssä tehtävänä yhteistyönä. Yleisötilaisuuksien ja paloriskiasumisen osalta tehty viranomaisyhteistyö on Varsinais-Suomessa ollut maan huippua jo useita vuosia.

Valvonnan toteutumista Varsinais-Suomen pelastuslaitoksella seurataan määrällisesti sekä laadullisesti. Valvonnan määrälliset toteutumisen ja seurannan tavoitearvot on tehty valvontarekisterissä olevilla sen hetkisillä tiedoilla (kohderekisteri muuttuu koko ajan kiinteistötietojen vaihtumisen takia).

Valvontasuunnitelmakauden aikana keskitytään vielä lisää määrällisten mittareiden parantamiseen sellaiselle tasolle, että kaikki työsuoritteet kirjataan (ei pelkät palotarkastukset ja turvallisuusviestintätilaisuudet). Lisäksi valvontasuunnitelmakauden aikana parannetaan valvontatyön hallinnollisia menettelytapoja sekä valvontaan liittyviä prosesseja sekä keskitytään yhdenmukaistamaan palotarkastuspöytäkirjan sisältöä. Sen lisäksi seurataan muun muassa seuraavia mittareita: onnettomuusmäärien kehittyminen, asiakastyytyväisyys sekä parannetaan itse- ja esimiesarviointia. Mittareiden ja indikaattorien kehitystyötä jatketaan edelleen.

Valvontasuunnitelmakauden aikana käytössä olevat määrälliset mittarit ja seuranta palotarkastusohjelmasta:

- yleinen palotarkastus
- jälkitarkastus
- erityinen palotarkastus
- ylimääräinen palotarkastus
  - pyydetty ylimääräinen tarkastus
  - Aluehallintoviraston (AVI) vaatima ylimääräinen tarkastus
  - yleisötapauksen tarkastus
  - riskiasuntotarkastus
- korjauskehoitus/selvityspyyntö
- asiakirjavalvonta
- räjähdystarviketarkastus

- päätös
- lausunto
- poistumisturvallisuusselvityksen arviointi
- käyttöönottotarkastus
- osallistuminen muun viranomaisen tarkastukseen
- paloturvallisuuden itsearviointi
- pelastussuunnitelman arviointi
- muu tarkastus/toimenpide

Vuoden 2021 aikana Varsinais-Suomen pelastuslaitos tulee tekemään yhteistyössä koko henkilöstön ja yhteistyöviranomaisten kanssa onnettomuuksien ehkäisy-suunnitelman, jonka yhtenä osana tulee olemaan valvontasuunnitelma ja joka paremmin vastaa muuttuneen yhteiskunnan ja onnettomuuksien ehkäisyn tarpeisiin

A6: Muiden rakennusten valvontaväli		Ohjeellinen tarkastusväli (kk)							
Luokka:	Kohde:	6	12	24	36	48	60	96	120
A600	Toimistot, työpaikkatilat								120
A605	Palo- ja pelastustoimen rakennukset							96	
A610	Rakennus kytketty automaattilla hätäkeskukseen esim. autohallit, puukerrostalot jne.						60		
A615	Palo- räjähdysvaaralliset tilat kylmä asema, ei rakennuksia kylmäasema, rak. välit. Läheisyydessä 2) jakeluasemat, esim. liikennemyymälät kylmäasema, tyhjä rakennus lähellä			24				60	
				24				60	
A620	Seveso ja muut kemikaali kohteet turvallisuuslaitos toimintaperiaatelaitos lupalaitos (sis. räjähdavarastot) Nestekaasulaitos ilmoitusrajan ylittävä laitos ratapihojen, satamien ja logistiikkakeskusten kemikaalit varastot		12		36			60	
					36			60	
						48			
				24					
				24					
A625	Turvetuotantoalueet		12		36				
A630	Kulttuurihistorialliset rakennukset (Haag-lista jne.)								
A635	Muut rakennukset ja kohteet 4)			24					

Kemikaaliturvallisuuslain valvontaa on kuvattu seuraavassa taulukossa:

Valvontakohte	Valvonnanperuste	Valvontaväli	Valvontatoimenpiteet
Öljylämmityslaitteiston asennus	Valtioneuvoston asetus vaarallisten kemikaalien käsittelyn ja varastoinnin valvonnasta 685/2015.	Tarkastus 3kk käyttöönnotosta	Suoritetaan erillisenä tarkastuksena toiminnanharjoittajan /haltijan ilmoituksen jälkeen
Maanalaiset öljysäiliöt	KTM päätös maanalaisten öljysäiliöiden määräaikais-tarkastuksista (344/1985)	10 v. säiliön esi-asennuksesta ja sen jälkeen säiliön luokan mukaan	yleiset palotarkastukset / tarkastusliikkeen raportit
Vaarallisten kemikaalien vähäinen käyttö/varastointi ilmoitus (myös tilapäinen)	Laki vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta (390/2005)	Ennen käyttöönottoa ja valvontasuunnitelman mukaan	Yleisten palotarkastusten yhteydessä
Palavan nesteen varastointi jakeluasemalla	Valtioneuvoston asetus vaarallisten kemikaalien käsittelyn ja varastoinnin valvonnasta (685/2015); KTM päätös vaarallisten kemikaalien käsittelystä ja varastoinnista jakelu-asemalla (415/1998)	Ennen käyttöönottoa	Yleisten palotarkastusten yhteydessä
Vaarallisten kemikaalien laajamittainen käsittely ja varastointi: turvallisuusselvityslaitos (ulkoinen pelastussuunnitelma + harjoitukset)	Laki vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta (390/2005)	Harjoitus 3 v välein, palotarkastus valvontasuunnitelman mukaisesti	Tukes + yleiset palotarkastukset
Vaarallisten kemikaalien laajamittainen käsittely ja varastointi: toimintaperiaateasiakirjalaitos	Laki vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta (390/2005)	Palotarkastus valvontasuunnitelman mukaisesti	Tukes + yleiset palotarkastukset
Vaarallisten kemikaalien laajamittainen käsittely ja varastointi: lupalaitos	Laki vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta (390/2005)	Palotarkastus valvontasuunnitelman mukaisesti	Tukes + yleiset palotarkastukset
Ammattimaiset ilotulitusnäytökset	Laki vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta (390/2005)	Lausunto poliisin lupaan	Poliisi ja pelastusviranomaiset
Erikoistehosteiden käyttö yleisötilaisuudessa	Laki vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta (390/2005)	Ennen tapahtumaa	Asiakirjavalvonta ennen tapahtumaa, tarvittaessa pelastusviranomaisen tarkastus tapahtumapaikalla
Ilotulitteiden myynti ja varastointi kaupan yhteydessä	Laki vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta (390/2005)	Myyntiaikana ja päätökset ilmoitusten perusteella	Myyntiaikana ja päätökset ilmoitusten perusteella ennen varastointia
Aseliikkeet	Laki vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta (390/2005)	Tarkastus lausuntoa varten, palotarkastukset valvontasuunnitelman mukaisesti	Poliisi ja pelastusviranomaiset